

LAPIN MAAKUNTAMUSEO LO

KOKKO

2

1980

KOKKO 2 / 80 3. VSK

JULKAISIJA

Lapin Lintutieteellinen
yhdistys ry. Rovaniemi

Päätoimittaja

Jorma Halonen
95700 Pello 995 - 86154

Toimitussihteeri

Jouni Aikio
Vapaudentie 18 B 5
96100 Rovaniemi 10
991 - 16562

Talous & tilausasiat

Osmo Junila
Lapinkävijäntie 1 as. 2
96100 Rovaniemi 10
991 - 20478

TÄSSÄ NUMEROSSA

Puheenjohtajan palsta

Rauhala P: Lapin läänin lintutalvi 1979 - 80

Tiedonantoja:

Ojanen M. ja L.: Kesykyhyhy Kittilän kirkonkylässä
Halonen J.: Jääkyhyhy Vanttauksessa (Rovaniemen mlk:ssa)
Halonen J.: Turturikyhyhy kurja kohtalo

HUOM: Muutamilla jäsenillä on vieläkin jäsenmaksu maksamatta. Tällaiset hoitakoot asian kuntoon.

Kansikuva: Kotka, Seppo Saari

Lehteä ilmestyy kolme numeroa vuodessa. Irtonumero 8,-
vuosikerta 30,-

Yhdistyksen osoite:

PL 69 96101 Rovaniemi 10

LLY:N JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja
Jorma Halonen

Sihteeri

Jukka Jokimäki
Jokkatie 14
96100 Rovaniemi
991 - 22008

Muut jäsenet

Esko Aikio
Yrjö Karjalainen
Mika Knuuti
Matti Mela
Seppo Saari
Heikki Uotila

Puheenjohtajan palsta

Kokon ilmestyminen ei vieläkään ole saavuttanut sitä säännöllisyyttä, joka olisi toivottavaa että kaikin tavoin paikallaan: Uusi numero joka kolmas kuukausi. Tämä on joka tapauksessa tavoitteemme. Päästäksemme siihen jokaisen havaintojaan lähettävän olisi pakotettava itsensä nopeaan toimintaan.

Myös harvinaisuushavaintojen ilmoittamisessa on paljon toivomisen varaa. LLY:n jäsenten on viimeistään nyt syytä uskoa, että viime numerossamme Rariteettikomitean (RK) (s.17) tai Lapin alueellisen harvinaisuuskomitean (LAHKO) (s.20) luettelossa esiintyneistä lajeista ei julkaista havaintoja, ennen kuin asianomaiset havaintopaperit ovat saapuneet tutkittaviksi ja tulleet hyväksytyiksi. Jos esim. muuttohavaintojen joukkoon on muita mutkitta merkitty esim. uuttu-kyhyhy, havainto putoaa kylmästi pois listoilta eikä sinne palaa, ellei asianomainen havainnon tekijä katso havaintoaan niin arvokkaaksi, että vaivautuu kirjoittamaan siitä LAHKO-paperin.

LLY:n johtokunta ja LAHKO ilmoittavat omasta puolestaan, että jokainen LAHKO käsitelyyn joutuva laji koskeva havainto on varmasti arvokas ja ansaitsee ilman muuta julkaisemisen, mutta epävarmojen ja väärin havaintojen karsimiseksi sekä lintuharrastajien koulumiseksi tämä LAHKO-menettely on tarpeen.

Parasta olisi, että RK- tai LAHKO-havainnon tehnyt kirjoittaisi heti asianomaisen lomakkeen ja lähettäisi sen minulle. Toisaalta, jos jostain lajista tulee peräkkäin oikein monta havaintoa ne kaikki on syytä ilmoittaa samalla lomakkeella. Jos käy ilmi että joku laji on syyttä suotta LAHKO-luettelossa, se kyllä poistetaan sieltä.

Erillisten pikkujuttujen ja tiedonantojen tarjonta saisi olla paljon nykyistä runsaampaa. Jokin paikkakunnalle uusi lintumaailman ilmiö, lintukirjallisuudelle tuntematon asia tai lintujen käyttäytymiseen liittyvä havainto - siinä muutamia esimerkkejä hyvin tervetulleista aihepiireistä. Aikaisemmissa Kokoissa on myös esimerkkejä tällaisista juttujen aihepiireistä ja laatimistavasta.

Kokon puoleksi uusiutunut toimitus - toimitussihteerinä nyt Jouni Aikio - jää mielenkiinnolla odottelemaan tulevaa postia. Muuten: Suurkiitos edelliselle toimitussihteerille Jari Leskiselle

Jorma Halonen

Pentti Rauhala

LAPIN LÄÄNIN LINTUTALVI 1979-80

Viime talvi noudatteli sään puolesta pääpiirteissään normaaleja latuja, vaikka pieniä poikkeamia olikin havaittavissa. Alkutilvi oli jonkin verran normaalia lämpimämpi, marraskuun keskivarpokeama noin puoli astetta. Lopputilvea kohti kylmyys kuitenkin kokoajan kiristi otettaan, niin että joulukuun oli lämpötilaltaan normaali, tammikuu 2,5 - 3,5 ja helmikuu n. 3,5 astetta normaalia kylmempi. Suurin osa lääniä sai lumipeitteen jo 10.10., meren rannikko 3.11.

YLEISPIIRTEITÄ

Ilmeisesti alkutilven lämpimyydestä johtuen nähtiin viivytteleviä sorsia joulukuun alkupäiviin asti Kemissä ja Rovaniemellä ennätyksellisen paljon. Pölliä oli edelleen vähän, joskin selviä merkkejä kannan noususta oli havaittavissa läänin eteläosissa. Käpyjen puuttuessa olivat niiden siemeniä syövät linnut vähissä. Heikokkon marjasyksyn takia marjalintuja oli vähän alkutilvella. Poikkeuksen muodosti kuitenkin punatulku, joita ilmeisesti koivun hyvästä siemensadosta johtuen oleskeli monin paikoin huippumääriä koko talven. Samasta syystä myös urpiaisia lenteli etenkin alku- ja lopputilvesta niin runsaasti, että laskennoissa saavutettiin monin paikoin uusia ennätyksiä. Myös tiaisten määrät liikkui laskennoissa lähellä ennätyslukemia.

Lajimäärältään talvi oli köyhä etenkin läänin eteläosissa. Selvän poikkeuksen muodosti kuitenkin Utsjoki, missä laskentareiteille osui lintuja enemmän kuin koskaan ennen.

LAJIKOHTAISIA POIMINTOJA

SORSAT. Lämpimästä syksystä johtuen viivytelijoita tavattiin ennätyksellisen paljon Kemissä ja Rovaniemellä. Viimeiset havainnot: Sinisorsa K 3.12., R 10.11., all R 6.12., mustalintu K 3.12. ja tukkakoskelo R 8.12.

TELKKÄ. Yksi yksilö talvehti Roi:n mlk:n Olkkakoskella (JJ, OJ ym.) ja Oikaraisessa (VN, PP). Lisäksi oleskeli 1 yksilö Roin Pohjanhovin sulassa 26.12. asti (JJ, OJ ym.). Kemissä tavattiin viimeinen yksilö 12.12. (lehtitieto)

ISOKOSKELO. Yksi koiras talvehti Roin mlk:n Valajaskoskella (JJ, OJ ym.) ja naaraspuikuinen yksilö Vikakönkällä (MM, PP). Edellisenä talvena ensi kerran havaittu kevättalvimuutto (RAUHALA 1979) toistui nyt jopa aikaisempaan. Havaintoja kertyi seuraavasti: 14.2. lähtien maa-

liskuun loppuun 2 naarasia Kemiin. Ischaarassa (MS ym.), 15.2. 1 yks. Muonion Kutunivassa (lehtitieto), 16.2. löytyi naaras Inarista Angelin tieltä (lehtitieto) ja 1 yks. muutti etelään Utsjoen Nuogamissa (NL), 17.2.-11.3. mahdollisesti sama naaras Utsjoen Korretojalla, Kenesjärvellä ja Leppälässä (JA, AV) sekä 13.3. 1 yks. Ylitornion Pessalompolossa (VN).

LAULUJOUTSEN. Roin mlk:n Valajaskoskella viivytelija joulukuun alkupuolelle asti (MM ym.) ja Ylitornion Hosiovaarassa 2 yksilöä pohjoiseen 14.1. (AK)

KOTKA. Tornion saaristossa talvehti 2 yksilöä (Merivartiosto), Utsjoen Mieraslompolossa 2.11. 2 yksilöä, Leppälässä 23.2. ja 27.2. 1 yksilö ja Patonivassa 26.2. 2 yksilöä (AV), Pellon Lampsi-järvellä 15.1. 1 yksilö (JV) sekä Ranuan Simojärvellä 1.3. 2 ad. (OI).

PIEKANA. Utsjoella havaintoja jo maaliskuussa: Leppälässä 15.3. 1 yksilö itään (PV, VV) ja Korretojalla 23.3. 2 yksilöä kaakkoon (JA).

VARPUSHAUUKKA. Muutama yksilö talvehti Kemissä, Rovaniemellä ja Torniossa.

KANAHAUUKKA. Utsjoen Korretojalla 6.3. 1 yksilö itään (JA), Roin seudulla läpi talven (JJ MM ym.). L. Kemin-Tornion seudulla vain muutama havainto.

KANALINNUT. Edelleen vähän. Kantojen nousu 1976-77 aallonpohjasta näyttää todella kivuliasta. Laskentatulokset pysyttelivät edellisvuoden tasolla. Metsästyksen kieltäminen pariksi vuodeksi olisi varmasti jouduttanut nousua. Tällaiseen toimenpiteeseen ei metsästäjäpiireissä kuitenkaan olla valmiita. Utsjoen Outakoskelta löytyi 2 kiirunaa 25.12. (KG).

FASAANI. Keminmaan Lautiossaareen talvehti 1 yks. ruokinnan turvin (EJ).

Ilmeisesti tarhakarkulainen. Toinen havainto Kemin-Tornion alueelta

LOKIT. Tavalliseen tapaan viivytelijoita näkyi merialueella vielä joulukuussa. Viimeiset havainnot tehtiin Kemissä: harmaalokki 25.12. 2 yks. ja kalalokki 28.12. 1 yks. (PR)

RISKILÄ. Uupunut yksilö löydettiin 3.2. Sodankylästä Rajan takamailta. Lähetettiin Korkeasaareen (Lehtikuva).

LUNNI. Keminmaan Eläjärven kaivoksen työntekijät löysivät uupuneen nuoren yks. 24.1. suolta kaivoksen vierestä. Lähetettiin Korkeasaareen (PR).

Laji on ennen tavattu Lapin läänissä n. 10 kertaa, muttei koskaan Kemin-Tornion alueella.

KESYKYHKKY. Roin kanta n. 30 yks. (JJ, OJ).

TURKINKYHKKY. Roin Rantavetikassa 16.11. 1 yks. (JV) ja Enontekiön Hetassa 24.10.-26.11. 1 yks. (EH ym.). Suomen pohjoisin havainto.

PÖLLÖT. Kannat ovat läänin pohjoisosissa vähentyneet, mutta eteläosissa kääntyneet selvään nousuun. Laskentojen lisäksi ilmoitettiin havaintoja seuraavasti:

Huuhkaja: Pello 1

Tunturipöllö: 17.3. 1 yks. Ylitorniolla, Tornionjoella (KL).

Hiiripöllö: Pello 2, Utsjoki 3

Varpuspöllö: Kemi 2, Pello 2

Helmipöllö: Kemin-Tornion alueella kymmeniä soidinhavaintoja, Ylitornio 3, Pello 1.

TIKAT. Käpytikkoja vähän. Pellon-Roin seutuvilla kanta jonkin verran muuta aluetta vahvempi. Havainnot muista lajeista laskentojen lisäksi:

Pikkutikka: Kemi 1, Kittilä 1, Roi 1, ja Utsjoella läpi talven runsastuen helmikuun lopulla.

Pohjantikka: Roin mlk 1 K, Pello 2, joista toinen läpi talven, Inari 1 K ja Utsjoella havaintoja pitkin talvea.

Palokärki: Roin mlk 2, Pello 1

KORPPI: Eniten korppeja näyttää olevan vuodesta toiseen Roin-Pellon seutuvilla (kts. laskennat). Kemin suurin parvi 18 (7.3.) ja Utsjoen myös 18 (21.1.).

VARIS: Kemi, Tornio ja Rovaniemi (Kemijärvi) ovat läänin talvehtimiä keskuksia. Ulkopuolella talvehtii vain pieniä määriä Utsjoelle asti.

HARAKKA. Laskentojen mukaan "voimissaan"

NÄRHI. Pohjoisimmat havainnot keskitalvella Roin mlk:sta ja Pellosta.

KUUKKELI. Tavattiin koko alueella Kemin-Tornion rannikkoseutuja lukuunottamatta.

TIAISET. Ilmeisesti syksyisen vaelluksen jäljiltä määrät lähentelivät koko alueella huippulukemia. Töyhtötaisia oli edellisvuotiseen tapaan eniten Roin seutuvilla kuusi- ja sinitiaisia vain Kemini-Tornion alueella, mistä puolestaan lapintiaiset olivat kateissa. Roin Viirinkankaalla oleskeli 5 pyrstötaista 29.11.- 7.12. (JJ ym.).

PUUKIPIJÄ. Lähes kadoksissa. Roissa 1 yks. läpi talven lintulaudalla (jj ym.). Kemini-Tornion alueelta vain 2 havaintoa maaliskuussa.

KOSKIKARA. Tämänhetkisten tietojen perusteella eniten koskikaroja talvehtii Ylitorniolla, Pellossa ja ja Roin mlk:ssa. Pellossa tavattiin lähes 20 talvehtijaa (JH ym.) ja Roin mlk:ssa 12 (Raudanjoella 7/JJ ja Vikajoella 5/OJ). Utsjoella ei keskitalvihavaintoja, mutta 2.- 14.3. jo useilla tahoilla yht. 7 yks. (EA ym.).

RÄKÄTTIRASTAS. Roin mlk:ssa viimeinen 6.12. (JJ) ja Kemissä kahdella taholla 4.1. (OH, PR).

PUNARINTA. Roin mlk:n Saarenkylässä kävi 1 yks. lintulaudalla 15.11P- 12.1. (AH). Ensimmäinen tunnettu talvehtimisyritys Lapin läänissä.

MUSTAPÄÄKERTTU. Tornion asemalla 1 koiras 12.11. (IS) ja Roin Mäntyvaarantiellä 2 koirasta 6.11. ja 1 heikkokuntainen vielä joulukuun alkupäivinä (AL).

HIPPIÄINEN. Täysin kadoksissa.

TILHI. Orapihlajanmarjoja syöden oleskeli Roissa koko talven n. 25 yks. (JJ ym.). Kemissä viimeiset 2 yks. nähtiin 8.1. (PR). Utsjoelle alkoi paluumuutto jo helmikuussa. Ensimmäiset 10 ja 20 yks. parvet nähtiin 29.2. ja suurin 40 yks. parvi 11.3. Utsjoella laji oli maaliskuussa yleinen, muualta ei kevättalvihavaintoja ilmoitettu.

NOKKAVARPUNEN. Kemissä Paattiossa 15.1.- 4.2. 1- 3 yks. (MP) ja Sotisaareissa 2.2. 2 yks. (VL). VIHHERPEIPPO. Selvästi vähemmän kuin edellisenä taivana. Kemissä suurin parvi 17 yks. 17.2. (OH) Roissa talvehti 20- 30 yks. (JJ ym.) ja Pellon Turtolassa 15.12.- 27.2. 1- 2 yks. (TJ, LV). Tervolaan ensimmäinen muuttaja saapui 6.3. (ES).

URPIAINEN. Alku- ja loppupalvella paikoin ennätyksellisesti. 100-200 yks. parvia tavattiin vielä joulukuussa Kemissä, Torniossa ja Roissa. Tammi- helmikuussa määrät olivat yleensä pieniä ja monin paikoin lajia ei tällöin nähty. Utsjoella kuitenkin tällöinkin "jokapäiväinen", mm. 2.1. n. 100 yks. parvi (AV). Poikkeuksena yleiskuvasta oli läänin keskiosissa paikkoja, missä urpiaisia ei tavattu koko talvena, esim. Sallan Vallovaara (KM). Kevätvaellus alkoi Kemissä 23.2., Ranualla 9.3., Tervolassa 10.3. ja Sallassa 17.3. Satapäisiä parvia nähtiin Utsjoella 28.2. ja Kemissä 1.3. lähtien Kemissä ja Roissa vaelluksen huippu oli n. 12.- 15.3.

TUNDRAURPIAINEN. Laskentojen lisäksi Pellon Turtolassa 19.1.- 3.3. 1- 5 yks. (8 hav. / TJ, LV) ja Ylirannalla 21.- 26.3. 1- 4 yks. (JL, PL) sekä Roin Mäntyvaarantiellä 10.3. 1 yks. (PP).

PUNATULKKU. Talvehti Utsjokea myöten; Leppälässä 31.12.- 2.3. 3 yksilöä (AV). Kemissä, Pellossa Roissa määrät olivat syys- ja joululaskennoissa edellisen huippupalven luokkaa, mutta kevät-

laskennassa selvästi pienemmät.

TAVIOKUURNA. Alkupalvesta laji oli lähes kadoksissa, sillä viimeinen yksilö nähtiin Kemissä 19.11. (PR). Kevättalvella laji tavattiin ensi kerran Roissa 22.2. (JJ) ja Kemissä sekä Utsjoella 13. (PR, AV).

KÄPYLINNUT. Vain muutamia harhailijoita tavattiin Kemissä, Pellossa ja Roissa. Isokäpylintuja ei havaittu yhtään. Kittilän Kiistalassa oli kirjosiipikäpylintukoiras 11.3. (KP).

TAULUKKO 2
JOULULASKENNAN TULOKSET LAPIN LÄÄNISSÄ 1979-80

Laji	Kem	Tor	Ran	Roi	Pel	Sal	Muo	Ina	Uts	Kuu	Yht.	y/10km
Isokoskelo		2									2	0,0
Telkkä				2							2	0,0
Varpushaukka		2		1							3	0,1
Riekko		2	5	5	6		1		9	5	28	0,7
Teeri	4	20	6	22	1	1	2			115	56	1,3
Metso					1							
Kesykyhy	7			23				5			1	0,0
Käpytikka		3	1	8	7					16	35	0,8
Pikkutikka							1		1	2	19	0,4
Pohjantikka				1	1						2	0,0
Korppi	2	5	2	224	78	1	4		6	5	322	7,5
Varis	95	34		150	3			2	3	17	287	6,7
Harakka	65	233	6	304	107	1	7	7	4	67	734	17,2
Närhi		8	1	8	4						21	0,5
Kuukkeli				5	7	1	2				15	0,4
Talitiainen	96	189	10	306	58	2	5	5		36	671	15,7
Sinitäinen	1										1	0,0
Kuusitainen		3									3	0,1
Töyhtötaimen				12	2						14	0,3
Lapintiaimen			4	2	5	1	1	2	2		17	0,4
Hömötiainen	27	108	17	222	127	11	3	2	11	32	528	12,4
Puukipijä				1	1						2	0,0
Koskikara				2	6						8	0,2
Rakättirastas		1									1	0,0
Tilhi	16	6		52							74	1,7
Viherpeippo				2								
Urpainen	251	229		404	52					1	2	0,0
Punatulku	66	70		147	57	6			144	24	1080	25,3
Käpylintulaji				1						45	346	8,1
Peippo	1	1									1	0,0
Keltasirkku	56	15		21	8						2	0,0
Varpunen	81	106		1023	134						100	2,3
Pikkuvarpunen							26			271	1370	32,1
										1		
Yhteensä	768	1037	52	2957	665	24	26	49	180	637	5758	
Yksilöitä/ 10 km	175	126	47	176	95	30	37	70	60	?	135	
Lajeja	14	19	9	25	20	8	9	7	8	14	32	

REITTIIEN LUKUMÄÄRÄ JA PITUUS

Kemi 5 / 44, Tornio 11 / 82, Ranua 2 / 11, Rovaniemi ja Rovaniemen mlk 18 / 168, Pello 8 / 70, Salla 1 / 8, Muonio 1 / 7, Inari 1 / 7, Utsjoki 3 / 30, Kuusamo 4 / ?

TAULUKKO 1

SYVSLASKENNAN TULOKSET LAPIN LÄÄNISSÄ 1979

Laji	Kem	Tor	Ran	Ylit	Roi	Pel	Muo	Ina	Uts	Kuu	Yht	Yks/10km
Sinisorsa	147	3		8							158	3,4
Haapana	2			1							3	0,1
Telkkä	5			8						1	18	0,4
Alli	2				5						5	0,1
Mustalintu	7	1		1	3						9	0,2
Tukkakoskelo											1	0,0
Isokoskelo	14	1		4	1						20	0,4
Laujoutsen	7	8									15	0,3
Varpushaukka		1									1	0,0
Kanahaukka		2									2	0,0
Rieppo	9	3		1	11						33	0,7
Teeri	5	32		1	5	8	1			16	47	1,0
Metso		1		1					1		3	0,1
Pyö					8						8	0,2
Lehtokurppa		1									1	0,0
Merilokki	2										2	0,0
Hamaalokki	51			2	1						53	1,1
Kalalokki	5										6	0,1
Keskykyhy	3	20			35			18		17	76	1,6
Varpuspolio		1		1		1				2	3	0,1
Käpytikka	1	1	2	6	11	4	1				25	0,5
Pikkutikka		1				1					3	0,1
Pohjanikka						4					4	0,1
Palokäki	3	1		2	1						7	0,2
Tikkalaji					1	3					4	0,1
Korppi	3			11	201	59	2	7		3	283	6,1
Varis	220	91		5	172	10		3		15	501	10,8
Harakka	159	266	10	28	342	135	4	14	1	82	959	20,7
Nähti	3	10	2	4	15	10	1				45	1,0
Kuukkeli			1	2		3	3		3		18	0,3
Talittainen	208	224	30	34	443	71	2	11		53	1023	22,0
Sinitäinen	4										4	0,1
Kuusittainen	11	7									18	0,4
Töyhöttäinen				2	6	1	1				10	0,2
Lapintäinen			3		8	5	2				18	0,4
Hönnäinen	146	64	23	18	226	166	7	5	6	46	661	14,2
Pyrstöäinen	2										2	0,0
Puukipijä				2							2	0,0
Koskikara	1			6	4	6			1		18	0,4
Räkättäras	21	13			4					1	38	0,8
Punakylkirastas	2										2	0,0
Tilhi	97	15			275	2	3			6	392	8,4
Kottainen		15			15	2				3	32	0,7
Vihreäpeippo	3	19			22	5					49	1,1
Vihreävarpunen	1										1	0,0
Urpainen	625	661	16	10	758	564	2	30	127	14	2791	60,2
Punatulkku	116	163	6	8	142	62				23	499	10,8
Taviokuurna		2									2	0,0
Tundrapäinen						3					3	0,1
Pikkukäpylintu					1	1					2	0,0
Kirjosipikäpylintu										1		
Käpylintulaji	1	1			2	1				5	5	0,1
Peippo	4	3		2	2	1				2	12	0,3
Järvi- peippo						1					1	0,0
Keltasirkku	41	66		12	9	3				2	131	2,8
Pulmunen	14										14	0,3
Varpunen	126	186		8	1275	128	8	76		248	1807	38,9
Yhteensä	2071	1883	93	187	4006	1265	37	164	139	543	9845	
Yksilöitä/ 10 km	262	230	85	312	267	149	62	61	77	?	212	
Lajeja	37	32	9	26	31	27	13	8	6	19	55	

REITTIIEN LUKUMÄÄRÄ JA PITUUS

Kemi 9 / 79 Tornio 11 / 82, Ranua 2 / 11, Ylitornio 1 / 6, Rovaniemi ja Rovaniemen mlk 15 / 150, Pello 9 / 85, Muonio 1 / 6, Inari 3 / 27, Utsjoki 2 / 18, Kuusamo 4 / ?

TAULUKKO 3

UUSINTALASKENNAN TULOKSET LAPIN LÄÄNISSÄ 1980

Laji	Kem	Tor	Ran	Roi	Pel	Sal	Muo	Ina	Uts	Kuu	Yht	Y/10 km
Isokoskelo	2			1					2		5	0,1
Telkkä				1							1	0,0
Riekko	1	1	5	11	9	1			4	28	32	0,7
Teeri		3		15	17						35	0,8
Pyy	1										1	0,0
Kanalintulaji					2						2	0,0
Kesykyhyky		43		17				6		12	66	1,5
Käpytiikka		3		6	6						21	0,5
Pikkutiikka							1				1	0,0
Pohjantiikka	1			1							2	0,0
Palokärki				1							1	0,0
Tikkalaji				1					1		2	0,0
Korppi	3	3		70	66	1	7	1	9	1	160	3,6
Varis	82	20		145	5			5		15	257	5,8
Harakka	80	156	4	449	86	2	6	11	2	72	796	17,9
Narhi	1	4		3							8	0,2
Kuukkeli				5	11	4	2		6		26	0,6
Talitiainen	123	195	8	398	71	2	9	3		29	809	18,2
Kuusitiainen	4	5									9	0,2
Töyhtötiainen				10	2						12	0,3
Lapintiainen			4	5	7	3	2	3	4		28	0,6
Homotrainen	49	60	9	198	155	14	4	3	7	43	499	11,2
Koskikara				2	6				2		10	0,2
Vihreäpeippo	4	11		1	3						19	0,4
Urpainen	390	792	10	1072	51				310	2	2625	59,1
Tundraurpiainen	1										1	0,0
Punatulkku	90	64		169	24	11				18	358	8,1
Taviokurna	1			19	5			11	1		37	0,8
Pikkukäpylintu					4	1					5	0,1
Käpylintulaji				1	1						2	0,0
Peippo		2										
Keltasirkku	8	32		6	6					1	2	0,0
Varpunen	84	180		1090	81					11	52	1,2
Pikkuvarpunen								33		230	1468	33,1
										2		
Yhteensä	925	1574	40	3697	618	39	31	76	348	464	7348	
Yksilöitä / 10 km	171	213	36	225	73	98	44	45	124	?	166	
Lajeja	18	17	6	25	19	9	7	9	11	13	30	

REITTIIEN LUKUMÄÄRÄ JA PITUUS

Kemi 6 / 54 , Tornio 11 / 74 , Ranua 2 / 11 , Rovaniemi ja Roin mlk 17 / 164 , Pello 9 / 85 , Salla 1 / 4 , Muonio 1 / 7 , Inari 2 / 17 , Utsjoki 3 / 28 , Kuusamo 4 / ?

PEIPPO. Kemissä ja Torniossa talvehti molemmissa 5 - 10 yksilöä eli enemmän kuin koskaan on todettu . Pellossa nähtiin viimeinen viivytelijä 13.11. (TJ, LV) ja Roissa 30.12. (RS)

KELTASIRKKU. Pohjoisin talvehtimispaikka Pellon Turtola, missä oleskeli koko talven 10 yksilöä (TJ , LV) . Roissa talvehti 20 - 30 yksilöä (OJ) . Kemin Ritikassa oleskeli ruokintapaikalla 25.1. noin 80 yksilöä (MK) , mikä lienee suurin Lapin läänissä tavattu talviparvi .

VARPUNEN. Rovaniemi näyttää olevan oikea " varpusniemi " (kts. laskennat) .

Taulukoissa 1,2 ja 3 on esitetty talvilintulaskentojen paikkakuntakohtaiset tulokset . Kuusamon tuloksia ei ole huomioitu yhteismäärissä, koska se ei kuulu toimialueeseemme .

HAVAINTOJEN SUORITTAJAT

KEMI: O. S. ja T. Heikkuri (OH) , A. Hinttu, E. Huhta, J. Jaakkola, E. Juvonen (EJ) , M. Ka-

mula (MK) , T. Karplund, K. Kehusmaa, V. Lahdenkauri (VL) , J. Lehto, S. Marjamaa, E. Nenola, M. Paasonen (MP) , H. Pelkonen, P. Rauhala (PR) , J. K. ja M. Soppela (MS)

TORNIO: P. Aho, M. Ahvenjärvi, V. Kantojärvi, H. Liehu, H. Sankila, I. Sydänmaa (IS) , O. Yli-
maunu, J. Ylipekkala

TERVOLA: E. Salmi (ES)

RANUA: O. ja P. Impiö (OI) , Veli Panuma (VP)

YLITORNIO: V. Kangas, A. Kanervo (AK) , K. Lampinen (KL) , E. Lanko, V. Nivala (VN)

ROI + mlk: E. Aikio, A. Hyry (AH) , J. Jokimäki (JJ) , O. Junila (OJ) , M. Kallio, Y. Karjalainen, E. Liikala, A. Loijas (AL) , M. Melamies (MM) , E. ja M. Niemelä, V. Nivala (VN) , P. Punnonen (PP) , P. Rajala, R. Sunila (RS) , K. ja U. Takanen, J. Virolainen (JV)

SALLA: K. Mikkola (KM)

PELLO: J. Halonen (JH) , T. Jaaranen (TJ) , I. Jolma, J. ja P. Leskinen (JL, PL) , E. Linde, P. Romakkaniemi, V. Uusitalo, L. Viinamäki (LV) , J. Välimaa

KITTILÄ: K. Pitkänen (KP)

MUONIO : M. Kotakorva

INARI: K. Penttilä

ENONTEKIÖ : E. Halmetoja (EH)

UTSJOKI: Ei, Es. ja J. AIKIO (JA) , K. Guttorm (KG) , N. Länsman (NL) A. P. ja V. Valle (AV, PV, VV)

KIITOS HAVAINNOITSIJOILLE!

Kokko 1/1978 : Harvinaisuuksia syys - ja talvikaudella 1977 - 78.

Rauhala, P. : Lapin läänin talvilinnustosta 1977 - 78.

Jokimäki, J. : Rovaniemen marjalinnut talvella 1977 - 78.

Junila, O. : Rovaniemen seudun talvilintujen yksilömäärien vaihteluista laskentatulosten valossa vv. 1971/ 72 - 1977 /78.

2-3/78: Aikio, E. : Utsjoen talvilintulaskennat 1977- 78.

1/1979: Rauhala, P. : Lapin läänin lintutalvi 1978 -79.

Syys -ja talvikauden harvinaisuuksia 1978 - 79

2-3/79: Rauhala, P. : Isokoskeloiden aikainen kevätmuutto 1979

TIEDONANTOJA :

Kesykyhky Kittilän kirkonkylässä

Tapasimme juhannuksena (23. 6.) 1979 kesykyhkyyn istumassa erään talon pihapiirissä langalla. Kyyhky päästi tarkastelemaan itseään aivan lähietäisyydeltä kunnes hermostui tuijottajiin ja häipyi paikalta.

Lajia emme ole tavanneet Kittilästä aiemmin, vaikka olemme oleskelleet paikkakunnalla loma-ajat vuodesta 1965 lähtien.

Kunnallisneuvos Toivo Friman kertoi kuitenkin pulun olleen Kittilän lajistossa pesivänä joskus ennen sotia. Eräs vanginvartija (Kittilässä oli tuolloin vankila) oli ruokkinut niitä talvisin, mutta Frimanin mukaan pulujen jalat olivat paleltuneet aina talvipakkasissa pahan näköisiksi '.

Juhani Alapulli (Ornis Fennica 1964, vsk, sivut 43-48 on julkaissut tietoja kesykyhkyyn esiintymisestä Lapissa tällä vuosisadalla. Hänen mukaansa vuosina 1900 - 18 kesykyhkyä istutettiin aktiivisesti monelle pohjoisen paikkakunnalle ja tuolloin oli mm. Kittilässä ja Kolarissa pesivä kanta usean vuoden ajan. Pesivä kanta oli hävinnyt paikkakunnalta sodan melskeissä ja lajia tavataankin tätänykyä vain Lapin kaupungeissa Kemijärveä lukuunottamatta. Frimanin kertomasta saattaa päätellä, että kyyhkyyn häviäminen Lapista saattaakin olla 40-luvun hirmuisten pakkastalvien syytä eikä niinkään siitä johtuvaa, että saksalaiset pyydystivät puluja ruuakseen.

Mikko ja Liisa Ojanen

Jorma Halonen

TURTURIKYYHKYN KURJA KOHTALO

Kuten viime Kokossa mainittiin, syksyllä 1979 Pellossa majaili turturikyyhky viikkokaupalla, tarkkaan sanottuna 22.10 - 10.11. Näin ollen jokainen halukas pellolainen lintuharrastaja sai siitä itselleen elämänpinnan, ellei ollut sattunut näkemään lajia jo aiemmin.

Kun turturikyyhky vietti hyvin säännöllistä elämää tullen joka päivä samaan paikkaan syömään , päätin yrittää sen pyydystämistä rengastusta varten. Ruokailupaikka oli peruskoulun yläasteen ruokasalin seinustalla oleva lumeton kohta, jonka lähellä oli kookkaita mäntyjä.

Eräällä biologian kaksoistunnilla lähdimme sitten oppilaitteni kanssa seikkailuun: päämääränä oli pyydystää turturikyyhky. Alku oli kuivakiskoista pyydysten virittelyä ja linnun odottelua, mutta ennen pitkää saimme kyyhkyyn verkkoon ja verkosta pois. Riemusaatossa kuljetimme harvinaisuuden rengastettavaksi , valokuvattavaksi ja jälleen vapautettavaksi.

Edellä kerrottu tapahtui 25.10.1979.

Marraskuun kymmenentenä havainnot turturikyyhkystä loppuivat. Oliko nuori , kokematon lintu osannut paeta pakkasia suotuisammille seuduille vai oliko se paleltunut kuoliaaksi, kuten Pohjolan linnut värikuvien kertoi monille turturikyyhkyille vastaavissa tilanteissa tapahtuneen ?

Nuo kysymykset jäivät kaivelemaan mieltäni joksikin aikaa, mutta vastausta en tietenkään saanut.

Viime kesä toi kuitenkin vastauksen mukanaan. 3.8.1980 tarkkasilmäiset pojat Aki Lonnakko ja Juha Peltola löysivät yläasteen ruokalarakennuksen seinustalta pahoin mädäntyneen linnunraadon jolla oli rengas jalassa. Lintu toimitettiin minulle. Renkaan perusteella totesin, että vähiin käyneet maalliset jäännökset kuuluivat edellisyyksiselle turturikyyhkyllä!

Kannattiko nähdä pyydystämisen ja rengastamisen vaiva? Eihän se lintu muuttanut minnekään eikä elänyt kauan. Tosi on, mutta ilman rengastusta emme tietäisi sitä. Pellon turturikyyhky-rengastus vahvisti omalta osaltaan käsitystä siitä, että talvehtimaan jäänyt turturikyyhky ei osaa lähteä myöhäissyksyllä/ alkutalvella enää etelään eikä yleen sä selviä hengissä kovista pakkasista.

Jorma Halonen

JÄÄKYYHKY VANTTAUKSESSA (ROVANIEMEN MAALAISKUNNASSA)

Tauno Stenroth löysi 17.11.1979 Vanttauksen voimallituksen seinustalta pienen räpyläjalkaisen linnun. Suunnilleen kottaraisen kokoinen lintu oli alta valkea ja päältä musta, typäkanolainen.

Laji oli helppo määrittää jääkyhkyksi, mutta asia vaati valtakunnallisen Rariteettikomitean hyväksymisen. Se oli myös helppo saada , koska linnusta oli hyvä valokuva.

Tästä Jäämeren linnusta on joitakin aikaisempia havaintoja sieltä täältä Lapin läänistä. Jännittävä yhteensattuma Vanttauksen havainnon kanssa oli viime Kokossa kerrottu Kuusamon jääkyhky-havainto viikkoa aikaisemmin - kukaties vaikka kyseessä olisi ollut sama yksilö !

UUSIA JÄSENIÄ

KOKKO 2-3/79 ilmestymisen jälkeen ovat jäseniksi liittyneet seuraavat henkilöt:

Alajääskö Pertti	1949	97320 MARRASJÄRVI
Eeronheimo Heikki	1964 koululainen	Koivuniementie 1 95900 KOLARI
Ekonoja Heikki	1965 koululainen	95645 TURTOLO
Haase Gunnar	1916 teollisuusneuvos	Rantavitikantie 15 96300 ROVANIEMI 30
Hälonen Jarmo	1957 metsuri	A 728 Murtomaa 99600 SODANKYLÄ
Hamara Veikko	1947 erityisopettaja	Opintie 11 95700 PELLO
Hulkko Petteri	1961 opiskelija	Mäkiranta 19-21 D 21 96400 ROVANIEMI 40
Hyry Antti	1927 silmä lääkäri	Rinnetie 14 96910 ROVANIEMI 91
Ingerö Paavo	1915 verosihteeri	Hillatie 4 B 17 98100 KEMIJÄRVI
Jauhialainen Mikko	1956 opiskelija	Karhunkaatajantie 1 A 7 96100 ROVANIEMI 10
Juuso Marja-Riitta	1965 koululainen	95700 PELLO
Kantojärvi Veikko	1963 koululainen	Kirkonmäki 95450 KOKKOKANGAS
Karelmo Eeva	1945 yo-merkonomi	97320 MARRASJÄRVI
Keränen Juha	1964 koululainen	95830 VAATTOVAARA
Kurttila Tapani	1956 lääk.vahvistamistari	Suntionpuisto B 7 94400 LAURILA
Leppänen Erkki	1927 metsäteknikko	97620 VIIRI
Lihtonen Juhani	radiotoimittaja	97160 PETÄJÄINEN
Liljeberg Heino	1929 toimitusjohtaja	Mäkimiestentie 33 96400 ROVANIEMI 40
Liste Jorma	liikkeenharjoittaja	Myllärintie 27 A 96400 ROVANIEMI 40
Lompolo Aimo	1954 metsäkon.kuljettaja	99160 LOMPOLO
Merkkiniemi Ismo	1967 koululainen	97740 AITAKUMPU

- jatkuu seuraavassa numerossa ...

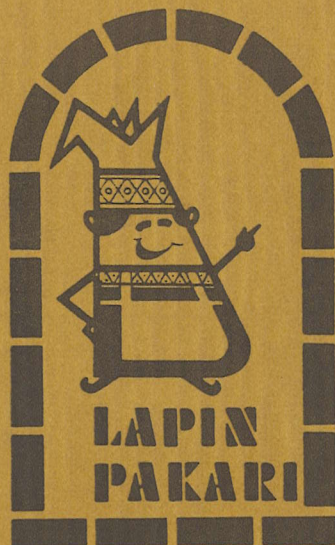
ALAN AINUT ERIKOISLIIKE LAPISSA

LEMMIKKIELÄINKAUPPA
Jokkatie 10 puh. 21987

RUNSAAT VALIKOIMAT KAIKKIA
ALAAN KULUVIA ELÄIMIÄ JA
TARVIKKEITA

TERVETULOA TUTUSTUMAAN!

UUSI JA NYKYAIKAINEN
SUUR-LEIPOMO

Lapin Pakari Oy

96320 Rovaniemi 32, Teollisuustie
Puh 991-21 951

TARJOAMME:

- Perinteellisiä suomalaisia ruokaleipätuotteita
- Kotileivonnan veröisiä kahvileipätuotteita
- Herkullisia konditoriovalmisteita

PAKARISTA PARHAAT TUOTTEET